

CENA 9,50 ZŁ
NR 7-8 (433) LIPIEC-SIERPIEŃ 2010

Rok
Jana Karnowskiego

POMERANIA

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY
ROK ZAŁOŻENIA 1963

<http://www.kaszubi.pl/o/pomerania>
<http://katalog.czasopism.pl/index.php/Pomerania>

**Oređownik porozumienia
– rozmowa z Tadeuszem
Fiszbachem**

Zjazd i pielgrzymka

**Wynalazca telewizji
z Lęborka**

**Poeta od nowych
pieśni**

**Żeromski
na Pomorzu**

**Policjańt
z głową w chmurach**

Pałace i dwory Nordy

Parafia w karczmie

Lżejsze strony

**Na Kaszuby!
– dodatek turystyczny**

Etniczne barwy Pomorza

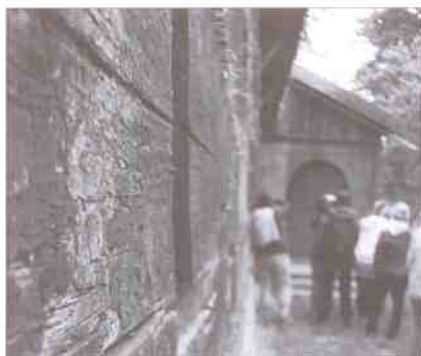
Jak wygląda wielokulturowość pomorska i co się na nią składa? Jak utrwalić jej ślady? Jak wpleść własne doświadczenia w działania edukacyjne i zainteresować wielokulturowością młodzież? Te pytania stanowiły punkt wyjścia do stworzenia przez Kaszubski Uniwersytet Ludowy, w partnerstwie z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim oddział Bytów i Fundacją Lokalna Grupa Działania Naszyjnik Północy z Debrzyna projektu, którego adresatami są pomorscy nauczyciele. Mają poznać różne wymiary regionalnej wielokulturowości, zarówno dawnej, jak i współczesnej.

Za świetne narzędzie do rejestracji wielokulturowości uznano fotografię. Nauczycieli w technikę fotograficzną wprowadzał sam mistrz Tomasz Hutel, artysta fotografik współpracujący z Akademickim Centrum Kultury oraz Studencką Agencją Fotograficzną Uniwersytetu Gdańskiego, autor pięknego albumu „Klimat profesjonalny”, w którym utrwalił na fotografiach zawody opierające się na wieloletniej tradycji i ręcznym rzemiośle, powoli odchodzące w przeszłość.

Tomasz Hutel przeprowadził dwudniowe warsztaty z nauczycielami w podobnym duchu, jak sam pracuje. Na początek złamał konwencjonalne podejście słuchaczy do ich osobistych aparatów fotograficznych, to znaczy rozstrzygnął arbitralnie, że pracę „w trybie automatycznym” aparatu zamieniamy na pracę „w trybie manualnym”. I odąd już nikt – ambitnie – nie ośmielił się naruszyć pierwotnego ustalenia.

Fotografowanie w plenerze nad Jeziorem Choczewskim oraz robienie o zmierzchu zdjęć malowniczego dworku i zabudowań folwarcznych w nieodległym od Starbienia Lubiewie przeniosło kursantów w krainę piękna i wolności. Dało przedsmak wrażeń, jakie może przynieść podróż studyjna z aparatem w rękę tropem pomorskiej wielokulturowości.

Do programu podróży wybrano trzy subregiony Pomorza: Kaszuby (okolice Bytowa), Powiśle (w okolicach Ryjewa, powiat kwidzyński) oraz Żuławy. Uczest-

Podcieniowy dom w Cyganeku, będący w trakcie restauracji, który odwiedzili uczestnicy warsztatów. Fot. Katarzyna Radtke, KUL

nicy wezmą udział w dwudniowej podróży studyjnej. Do badania wielokulturowości bytowskiej przygotował słuchaczy teoretycznie dr Tomasz Siemiński, zaś rolę miejscowego przewodnika pełnić będzie Piotr Dziekanowski. W będącej na trasie przejazdu Kościerzynie uczestnicy przywitają się ze stojącym na pomniku Józefem Wybickim, by jego postać włączyć do zbioru fotografii. Miejscem docelowym liczącej tego dnia blisko 280 km podróży będzie leżące po prawej stronie Wisły Ryjewo. Wyprawa dla części uczestników skończy się w Gdańsku, pozostali rozstaną się we Wieżycy przy KUL-u. Drugi dzień to zaplanowane około 170 km drogi i wiele inspiracji, a także nowych dla uczestników treści.

Projekt Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego kończyć będzie trzeci już, dwudniowy zjazd w Starbieniu, gdzie uczestnicy zaprezentują dziesięć wybranych przez siebie prac ukazujących wielokulturowość Pomorza i omówią z Tomkiem Hutelem ich wartość techniczną i artystyczną. Planuje się wystawienie i wydanie części prac. Z Renatą Mistrz będą dyskutować o swoich doświadczeniach i możliwości wykorzystania ich w pracy z własnymi uczniami. Od Mirosławy Hanasko – nauczycielki języka polskiego i ukraińskiego z Bytowa – dowiedzą się o przykładach dobrej praktyki w realizacji projektów wielokulturowych.

Szkolenie „Etniczne barwy Pomorza” opracowali: Renata Mistrz – konsultant edukacji regionalnej z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, Sulisława Borowska, Tomasz Hutel oraz zespół projektowy KUL. Stanowi on moduł w dużym projekcie „Wielokulturowe Pomorze w edukacji” realizowanym przez Kaszubski Uniwersytet Ludowy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.4. ■ R.M.

W skrócie

26 maja – w Ośrodku Kultury Kaszubsko-Pomorskiej, działającym przy Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdyni, odbyło się kolejne spotkanie z dr. Tomaszem Rembalskim z cyklu „O historii najstarszych dzielnic Gdyni”. Tym razem zaprezentował dawne wsie – Gdynię i Grabówek.

28 maja – Szkoła Podstawowa nr 2 w Słupsku świętowała jubileusz 65-lecia. Na obchody ściągnęły rzesze absolwentów. Szkoła od lat realizuje wiele ciekawych inicjatyw. Jedną z nich było wprowadzenie nauki języki kaszubskiego.

28 maja – w Urzędzie Gminy w Kartuzach gościł prof. dr hab. Brunon Synak, który promował swoją książkę „Moja kaszubska stegna”. Spotkanie prowadził redaktor Mariusz Szmidka. Promocję uświetnił występ zespołu Kaszuby oraz recytacja poetki Ildy Czai.

28 maja – społeczność Gimnazjum im. Pisarzy Kaszubsko-Pomorskich w Luzinie obchodziła doroczne święto szkoły. Każdego roku patronuje mu inny pisarz. W tym roku był nim Jan Rompski. Po raz pierwszy finał konkursu dotyczącego twórczości pisarza przeprowadzono poza siedzibą gimnazjum – w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. O Janie Rompskim opowiadał regionalista Edmund Kamiński. W czasie obchodów wręczono nagrody uczestnikom Gimnazjalnego Konkursu Poezji i Prozy o tematyce miłosnej. W kategorii poezji I miejsce przyznano Angelice Teclaw, natomiast w kategorii prozy – Paulinie Richert. W kategorii języka kaszubskiego nagrodzono wiersz Doroty Kotłowskiej.

29 maja – w Lipuszu odbyła się Kaszubska Biesiada Agroturystyczno-Ekologiczna, zorganizowana przez Kaszubskie Stowarzyszenie Agroturystyczne Kościerska Chata, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Lipusz oraz wójta Gminy Lipusz. Podczas imprezy nastąpiło wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę sali sportowej w Lipuszu. Głównymi atrakcjami biesiady był konkurs na potrawę regionalną oraz prezentacja twórczości ludowej.

30 maja – w Kolbudach odbył się II Kaszubski Przegląd Kultury i Folkloru Poznajmy się. Wystąpiła wokalistka Weronika Korthals, zespoły Bazuny i Spięwné kwiótczi oraz Kaszubskie Duo Artystyczne We dwa konie. Organizatorem imprezy był oddział Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Kolbudach, który zrealizował ją przy wsparciu finansowym Urzędu Gminy.